

Fragmenti no ķīniešu alkīmijas traktāta „Baopudzi” jeb „Vienkāršību aptvērušais meistars” 抱樸子

Ge Hun 葛洪 (283 – 343)

/no senķīn.val.tulk.Laura Pinkena/

Iekšējās nodaļas 内篇

6. nod. Norādes uz Vissmalkāko

Visiem, kas izkopj savu ķermeni, vajag daudz mācīties un iegaumēt svarīgāko, vajag iegūt plašu skatu un izvēlēties labāko, jo tikai uz vienu praksi nav iespējams paļauties. Cik gan tas ir nepareizi, ka enerģiskie mācekļi katrs balstās tikai uz vienu praksi, kas viņiem vislabāk padodas. Tie, kuri zina *noslēpumaino šķīsto mākslu*¹, apgalvo, ka tikai *guļamistabas mākslā*² var sasniegt pārpasaulīgo. Tie, kuri skaidri izpratuši *elpošanas prakses*, apgalvo, ka tikai regulējot *cji* cirkulāciju var pagarināt dzīves gadus. Tie, kuri apguvuši ķermeņa stiepšanas un locīšanas metodes, apgalvo, ka tikai ar *daojiņ*³ vingrinājumiem var aizkavēt novecošanu. Tie, kuri pārzina zāļu receptes, apgalvo, ka tikai dzerot zāļu maisījumus var iegūt bezgalīgu brīvību. Tieši šādu vienpusīgu aizspriedumu dēļ Dao praktizētāji negūst rezultātus.

卷六：微旨

凡養生者，欲令多聞而體要，博見而善擇，偏修一事，不足必賴也。又患好事之徒，各仗其所長，知玄素之術者，則曰唯房中之術，可以度世矣；明吐納之道者，則曰唯行氣可以延年矣；知屈伸之法者，則曰唯導引可以難老矣；知草木之方者，則曰唯藥餌可以無窮矣；學道之不成就，由乎偏枯之若此也。

13. nod. Sarunas par Absolūto

Kāds jautāja: "Pasaulē ir dažādas metodes: diētas, zāļu maisījumi, *cji* vadīšanas un *daojiņ* vingrinājumi, bet tāpat neviens nevar izvairīties no nāves. Kāpēc tā?"

Baopudzi atbildēja: "Tie, kuri neiegūst *Zelta eliksīru*⁴, bet lieto zāļu mikstūras no augiem un kokiem, praktizē mazās mākslas. Viņi var tikai paildzināt dzīves gadus un atlikt nāves brīdi, bet nespēj iegūt nemirstību. Tie, kuri pārzina tikai augu preparātu lietošanu, bet nezina svarīgo jaunības atgriešanas mākslu, galu galā nerasniedz ilgdzīvošanas būtību. Citi nezina, cik svarīgi ir jostā nēsājami svētie talismani, tikumiskas uzvedības likumi, uzmanība pret ķermeni mītošajiem gariem, *Džen un Ji*⁵ glabāšana. Tāpēc viņi spēj tikai aizkavēt iekšējās slimības, izvairīties no vēja un mitruma kaitējošās ietekmes, tas arī viss. Bet, ja viņiem pēkšņi uzbrūk spēcīgs ļaunais gars, kalnu dēmons vai ūdeņu inde, tie uzreiz nomirst. Daži tā arī neiemācās *kalnā ieiešanas*⁶ metodi un ļauj kalnu dievībām sev darīt ļaunu. Raganas un velni viņus izaicina, mežonīgie plēsoņas savaino, kalnu strauti izraisa slimības, indīgas čūskas viņiem dzeļ. Ir ne tikai viens, bet ļoti daudz nāves iemeslu."

¹ 玄素之術

² 房中之術: seksuālās prakses, kuru praktizētāji uzskata, ka, strikti ievērojot dažādus ar dzimumattiecībām saistītus noteikumus un principus, iespējams saglabāt labu veselību un paildzināt mūžu.

³ 導引: vingrinājumu kopums, kas iekļauj roku un kāju kustības un stingri kontrolētu elpošanu.

⁴ 金丹 zelta tablete jeb nemirstības eliksīrs

⁵ 真一: Patiesība un Pilnība

⁶ 入山之法 nemirstības jeb pilnības sasniegšana. Pastāv tradicionāls uzskats, ka *nemirstīgie* 仙 dzīvo kalnos.

卷十三：極言

或問曰：世有服食藥物，行氣導引，不免死者，何也？

抱樸子答曰：不得金丹，但服草木之藥及修小術者，可以延年遲死耳，不得仙也。或但知服草藥，而不知還年之要術，則終無久生之理也。或不曉帶神符，行禁戒，思身神，守真一，則止可令內疾不起，風濕不犯耳。若卒有惡鬼強邪，山精水毒害之，則便死也。或不得入山之法，令山神為之作禍，則妖鬼試之，猛獸傷之，溪毒擊之，蛇蝮螫之，致多死事，非一條也。

14. nod. Centīgā meklēšana

Baopudzi teica: "Ja kāds izdarījis nāvīgu noziegumu, bet ir cilvēks, kas viņu izglābj, tad tas nekādā ziņā neželē pūles un nekautrējas par izdarīto, nebaidās no nicināšanas un nedodas prom, tā noteikti gūstot nopelnus daudzām jo daudzām dzīvēm. Ja mūsdienu paaudzes haotiskie un paviršie meistari neapgūs Zelta eliksīra lielisko metodi, tad viņi tā arī nekad neuzzinās, kā iegūt nemirstību. Kaut arī viņi prot ārstēt slimības un atdzīvināt mirušos; nelietojot graudaugus, viņi necieš badu daudzus gadus; viņi spēj var pavēlēt dieviem un dēmoniem, spēj pēkšņi pacelties no sēdvietas un pazust; viņi var redzēt tūkstošiem jūdžu tālu, izprotot cilvēces izaugsmi un bojāeju; spēj nogremdēt lāstus aizsardzības aizsegā, paredzēt nākotnes laimi vai nelaimi; un tomēr tas viss nenes nekādu labumu ilgmūžības iegūšanai.

卷十四：勤求

抱樸子曰：設有死罪，而人能救之者，必不為之吝勞辱而憚卑辭也，必獲生生之功也。今雜猥道士之輩，不得金丹大法，必不得長生可知也。雖治病有起死之效，絕穀則積年不飢，役使鬼神，坐在立亡，瞻視千里，知人盛衰，發沈崇於幽翳，知禍福於未萌，猶無益於年命也。

18. nod. Zemes Patiesība (1)

*Pilnība*⁷ ir gan nosaukums, gan forma. Vīriešiem tā ir 9 *feņ*⁸ garumā, bet sievietēm – 6 *feņ*. Dažiem tā atrodas *Apakšējā cinobra laukā*⁹, t.i. 2 *cuņ*¹⁰ un 4 *feņ* zem nabas; citiem – ir sirds rajonā, *Tumši sarkanās pils zelta tornī*¹¹ jeb *Vidējā cinobra laukā*. Dažiem tā atrodas starp uzacīm, no kurienes vienu *feņ* tālāk ir *Gaismas halle*¹², divus *cuņ* tālāk ir *Jaunlaulāto ala*¹³, bet trīs *cuņ* tālāk ir *Augšējais cinobra lauks*. Tas daoistiem patiešām ir svarīgi. *Pilnības* vārdus viņi nodod no paaudzes paaudzē ar slepenu zvērestu, noziežot mutes ar asinīm.

卷十八：地真（一）

一有姓字服色，男长九分，女长六分，或在脐下二寸四分下丹田中，或在心下绛宫金阙中丹田也，或在人两眉間，卻行一寸为明堂，二寸为洞房，三寸为上丹田也。此乃是道家所重，世世歃血口传其姓名耳。

⁷— vienība, vienotība, abstraktā pilnība

⁸分 garuma mērvienība; 1 *cuņ* = 10 *feņ*, 1 *cuņ* = 3.3 cm

⁹丹田 *cinobra* jeb dzīvības spēka lauks, kur uzkrājas dzīvības enerģija - *cji*. Cilvēka ķermenī ir trīs šādi lauki: *apakšējais* – zem diafragmes, *vidējais* – sirds apvidū, *augšējais* – galvā).

¹⁰寸 garuma mērvienība; 1 *cuņ* = 3.3 cm

¹¹ 絳宮金闕 akupunktūras punkts, saistīts ar sirds darbību un asins cirkulāciju

¹² 明堂 reprezentē vīrišķo, aktīvo spēku

¹³ 洞房 reprezentē sievišķo, slēpto spēku

18. nod. Zemes Patiesība (2)
卷十八：地真（二）

Esmu dzirdējis agrākos skolotājus sakām: *Pilnība*¹⁴ mitinās Ziemeļpola dzīlēs,
吾聞之於先師曰：一在北極大淵之中，

Priekšā tai ir *Gaismas halle*, aizmugurē – *Tumši sarkanā pils*¹⁵.
Cik grezni slejas karaliskais baldahīns, cik augstas zelta paviljona velves!
Pa kreisi – *gan*¹⁶ zvaigznājs, pa labi – *kui*¹⁷, viļņu virpuļi bango debesu telpā.
Klintis klāj tumšs sezama augu slānis, kalnus kā miglā vij rudsarkana zāle.
Uz augšu slejas baltā nefrīta smailes, lejup krīt saules un mēness stari.
Pilnība iet caur uguni un ūdeni, šķērso tumšzilās debesis, dzeltenbrūno zemi.
Mūri un sargtorņi mijas, baldahīna aizkaros – dārgakmeņi.
Sardzes rindā stāv pūķi un lauvas, bet blakus tiem – dievi un cilvēki.
Pilnība nerīkojas un neiesaistās, bet mierīgi dzīvo savā vietā.
Tā nekur neaizkavējas un nesteidzas, bet mierīgi uzturas savā mājoklī.
Tā var laiski uzgaidīt, kā arī priekā izbaudīt, bet tomēr nekur neaiziet.
Tikai nosargājot *Pilnību* un saglabājot *Patiesību*, var nokļūt par dieviem.
Tikai tad, kad maz vēlmes un pieticīgs uzturs, *Pilnība* spēj atvilkt elpu.
Kad ieroča asmens tuvojas kaklam, domā par *Pilnību*, tad izdzīvosī.
Iepazīt *Pilnību* nav grūti; grūti ir tad, kad Tās nav.
Ja To saglabā un nepazaudē, var kļūt bezgalīgi neizsmeļams;
Uz zemes var izvairīties no nezvēriem, ūdenī aizdzīt ļaunos pūķus;
Nav jābaidās no dēmoniņiem, rokās var turēt indīgas čūskas;
Tad gari vairās tuvoties un asmeņi neuzdrošinās pieskarties.

Šādas ir *Džeņ un Ji* (*Patiesības un Pilnības*) galvenās iezīmes.

前有明堂，後有絳宮；
巍巍華蓋，金樓穹隆；
左罡右魁，激波揚空；
玄芝被崖，朱草蒙瓏；
白玉嵯峨，日月垂光；
歷火過水，經玄涉黃；
城闕交錯，帷帳琳琅；
龍虎列衛，神人在傍；
不施不與，一安其所；
不遲不疾，一安其室；
能暇能豫，一乃不去；
守一存真，乃能通神；
少欲約食，一乃留息；
白刃臨頸，思一得生；
知一不難，難在於終；
守之不失，可以無窮；
陸辟惡獸，水卻蛟龍；
不畏魍魎，挾毒之蟲；
鬼不敢近，刃不敢中。

此真一之大略也。

¹⁴ — viens, vienotība, pilnība

¹⁵ *Gaismas halle* un *Tumši sarkanā pils* – simbolizē pasaulīgos pretmetus

¹⁶ 罡 Lielo Greizo Ratu zvaigzne

¹⁷ 魁 Lielo Greizo Ratu zvaigzne